

Mål- och resursplan 2026–2029

Kommunfullmäktige 2025-06-18 § 52

Viljeinriktning Färgelanda

Genom sitt geografiska läge med närhet till en vacker omgivning, är Färgelanda kommun det självklara valet för dem som vill bo och verka i Dalsland. Kommunen erbjuder, förutom svalkande bad om sommaren, även goda förbindelser till många orter, både i syd, väst och i nord. Färgelanda är framtidens kommun i Dalsland.

Vår ambition med kommunen är att den ska präglas av trivsel, god service, goda kommunikationer, tillgång till arbetstillfällen och valfrihet.

Färgelanda ska vara en trygg och attraktiv kommun att bo i. Människor har rätt att känna sig trygga och kunna vistas utomhus oavsett plats eller tidpunkt, trygghet och tradition ska stå i centrum.

För att erbjuda valfrihet, där den enskilde själv bestämmer i så stor utsträckning som möjligt över sin egen och sin familjs vardag, krävs alternativ och förutsättningar för att själv kunna styra sin ekonomi.

Grunden för ett fungerande samhälle är att alla som kan, bidrar till det efter egen förmåga. Med rättigheter kommer också skyldigheter. Självförsörjningsgraden ska hela tiden strävas mot att vara så hög som möjligt.

Kommunens verksamheter ska bedrivas med en bra spridning i kommunen för att gemenskapen och sammanhållningen i kommunen ska bevaras.

Kommunens skatteuttag ska strävas efter att sänkas för att lämna mer utrymme för medborgaren att styra sin ekonomi. Det kommunala skatteuttaget ska alltid vara i paritet med den välfärd vi bedriver.

Kommunen ska vara ett attraktivt alternativ till storstaden och framhäva sina fördelar för både företagare och familjer.

Kommunen ska aktivt jobba för att bibehålla sitt invånarantal på 6500 invånare 2035.

Innehållsförteckning

I	God ekonomisk hushållning	4
I.1	Finansiella mål	5
I.2	Mål och uppdrag	6
I.2.1	Färgelanda kommuns prioriterade inriktningar för perioden 2024-2026	6
I.2.2	Verksamhetsmål	6
2	Planeringsförutsättningar	10
2.1	Befolkningsutveckling och prognos	10
2.2	Ekonomiska förutsättningar	11
2.2.1	Bokslut 2024	11
2.2.2	Statlig styrning och samhällsekonomisk utveckling	12
2.2.3	Förutsättningar	14
2.3	Finansiell analys	15
Resultat		15
Kapacitet		17
Risk		18
Kontroll		18
3	Budget 2026-2029	20
3.1	Övergripande effekt av "MRP 2026-2029" samt "inriktning 2030-2035"	20
3.2	Övergripande driftbudget 2026 med plan 2027-2029	22
3.2.1	2026-2029 års uppdrag till nämnderna	23
3.3	Investeringar	30
3.3.1	Sammanfattande beskrivning	30
3.3.2	Kommentarer till investeringsplanen exkl fastighetsinvesteringar	32
3.3.3	Kommentarer till investeringsplanen för fastighetsinvesteringar	32
3.4	Resultatbudget	37
3.5	Kassaflödesanalys	37
3.6	Kommunfullmäktiges beslut 2025-06-18 § 52	39

Inledning

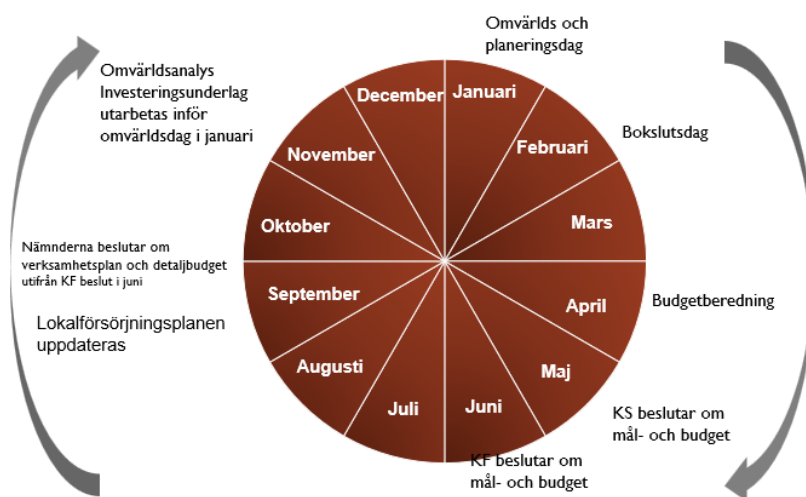
Kommunfullmäktige antog den 2016-06-22 § 86, dnr 2015-534, nu gällande Styr- och Ledningssystem för Färgelanda kommun.

Målstyrning

Kommunens vision är enligt MRP 2024–2026 Färgelanda – En trygg kommun med tillväxt och livskraft.

Kommunen leds av målstyrning. Det innebär att Kommunfullmäktige fastställer prioriterad inriktning och verksamhetsmål samt ger ekonomiska förutsättningar i form av ramar till nämnderna. De prioriterade inriktningarna bygger på kommunens vision och tanken att sträva efter demokrati, delaktighet och öppenhet samt ska vara vägledande för nämnderna i deras arbete.

Årshjul för mål- och resursplan (MRP)

Årshjulet illustrerar kommunens samlade budgetprocess. Genom att arbeta i enlighet med processen gynnas ett långsiktigt förhållningssätt och möjligheterna till en god ekonomisk hushållning där såväl verksamhetsmål som finansiella mål uppnås.

I God ekonomisk hushållning

Bakgrund

Kommunallagen anger att kommuner ska ha "en god ekonomisk hushållning" i sin verksamhet, vilket innebär att de ska sköta sin ekonomi på ett ansvarsfullt sätt.

Vad ska kommunen då göra? Kommunallagen sammanfattar:

- "För **verksamheten** skall anges mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning
- För **ekonomin** skall anges de finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning"

Vad är god ekonomisk hushållning för Färgelanda kommun?

God ekonomisk hushållning innebär att kommunen förvaltar mänskliga och materiella resurser så att en ekonomisk hållbarhet uppnås.

Det innebär att kommunens verksamhet är ändamålsenlig, av god kvalitet och kostnadseffektiv. Det innebär också att kommunen förvaltar sin egendom väl, har långsiktigt hållbara resultat- och investeringsnivåer samt hållbar personal- och kompetensförsörjning. Det ställer krav på ett gemensamt ansvarstagande, kontinuerlig omprioritering och ständig förnyelse av verksamhetens innehåll och inriktning.

Överskott är nödvändigt

Kommunens verksamhet har inte som syfte att generera vinst, men överskott är absolut nödvändigt för att långsiktigt kunna driva bra verksamhet. Att visa överskott på grund av tillfälliga realisationsvinster eller dylikt är dock inte långsiktigt hållbart sätt att bygga en budget. God ekonomisk hushållning är *inte* att förbruka sin förmögenhet för att täcka löpande behov, och *inte* att finansiera driftskostnader med lån.

Det omtalade så kallade balanskravet innebär ”att klara nollan” och det ska ses som en miniminivå för vad kommunen ska prestera. Noll är dock för lite av flera anledningar. Det gäller att ha beredskap för det oväntade, eftersom det alltid tendera att inträffa. Ett nollresultat innebär dessutom att det saknas utrymme för att exempelvis bygga en ny skola när en gamla är utsliten, eftersom det är betydligt mycket dyrare nu än för 50 år sedan med nya investeringar som att bygga en skola eller en ny friidrottshall.

Men god ekonomisk hushållning är inte bara det ekonomiska resultatet. Genom att sätta mål och riktlinjer för de olika verksamheterna och sedan följa upp dem, synliggörs vad som faktiskt görs och vad kommunens invånare får för pengarna.

1.1 Finansiella mål

God ekonomisk hushållning innebär för Färgelanda kommun att de finansiella målen är följande:

Mål 2026	Beskrivning
12 miljoner kronor som genomsnitt	Årets resultat ska som genomsnitt uppgå till minst 12 mnkr per år för perioden 2023-2035.
Genomsnittlig soliditet ej under 34 %	Soliditetsnivån ska som genomsnitt ej understiga 34 % (exklusive pensionsåtaganden) per år för perioden 2023-2035.

Syftet med dessa två finansiella mål är att upprätta en långsiktigt välskött ekonomi utifrån god ekonomisk hushållning. Med ett genomsnittligt resultat på 12 mnkr samt en soliditetsnivå som ej understiger 34 % möjliggörs en genomsnittlig investeringsnivå under tidsperioden 2023-2035 på 55 mnkr per år (*exklusive investeringar för taxefinansierad verksamhet*).

Efter 2035 är målsättningen att öka soliditetsnivån.

I.2 Mål och uppdrag

I.2.1 Färgelanda kommuns prioriterade inriktningar för perioden 2024-2026

Prioriterad inriktning	Destinerad nämnd
Stärkt trygghet	Alla nämnder
Ökad självförsörjning	Alla nämnder
Familjevänlig kommun	Alla nämnder
Effektiv byråkrati	Alla nämnder
Prioriterad kärnverksamhet	Alla nämnder
Företagarvänlig kommun	Alla nämnder

I.2.2 Verksamhetsmål

Enligt Styr- och ledningssystem för Färgelanda kommun (KF 2016-06-22, § 86) utgår verksamhetsmål från prioriterad riktning som arbetas fram i samverkan mellan politik och förvaltning. Målen ska vara rimliga till givna resurser och följas upp i samband med delårsrapporter och årsredovisning. Målen kan vara kort- och/eller långsiktiga och beslutas av kommunfullmäktige efter beredning i nämnderna.

Mål måste, enligt samma styrdokument, för att ha en styrande effekt i en resultatstyrningsmodell – vara *mätbara* och *bygga på sakliga fakta*. När mål ska prioriteras bör diskussionen utgå från vad man vet och vad som är de strategiskt viktiga problemen/frågeställningarna inom verksamheten. Utifrån de prioriteringar som görs sätts mål som utgår från fakta om hur det ser ut just nu, då finns en utgångspunkt för att kunna se hur man lyckas med målen över tid. Till målen kopplas resultatindikatorer som bör vara stabila och byggda på fakta samt kunna följas över tid.

Målen ska formuleras enligt SMART-modellen.:

- *Specifikt* – Det ska vara tydligt vad som ska uppnås
- *Mätbart* – Vid målsättning ska det beslutas om hur man mäter att man lyckats.
- *Acceperat* – Delaktighet i framtagandet av målen är ett viktigt nyckelord
- *Realistiskt* – Det ska vara faktiskt möjligt att uppnå målet.
- *Tidsbundet* – Det ska finnas en tydlig deadline

I.2.2.1 Färgelanda kommuns verksamhetsmål för perioden 2025-2027

Prioriterad inriktning	Ansvarig nämnd	Verksamhetsmål	Nuläge	Mått	Målet anses uppfyllt
Färgelanda kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare	Kommunstyrelsen	Ökad andel nöjda medarbetare	HME 76 (2023)	HME (mäts vartannat år)	När HME överstiger 77
		Minskad sjukfrånvaro	9,1 %	Sjukfrånvaro	När sjukfrånvaron understiger 8 %
		Minskad personalomsättning	15 %	Personalomsättning	När personalomsättningen understiger 10 %
Stärkta skolresultat i en trygg skolmiljö	Utbildningsnämnden	Öka elevernas måluppfyllelse	204	Meritvärde i år 9 inför gymnasiet	210
			90 % 82 % 78 %	Andel godkända elever – nationella prov - år 9 Svenska Matematik Engelska	90 %
			90% 82% 78%	Andel godkända elever – nationella prov - år 6 Svenska Matematik Engelska	90 %
			89% 86%	Andel godkända elever – nationella prov år 3 Svenska Matematik	90 %
		Öka andel elever med behörighet till gymnasieskolans yrkesprogram	76%	Andel elever behöriga till yrkesprogram	85 %
		Alla barn och elever ska uppleva en trygg skolmiljö och ha studiero	Enkäten för trygghet och studiero kommer gå ut till alla barn och elever från förskolan till år 9 i slutet av februari.	Mäts genom en enkät För yngre barn svarar vårdnadshavare	100% upplever trygghet 100% upplever studiero

God omsorg med individen i fokus	Kommunstyrelsen	Öka antalet individer i verksamheten som er-håller kvalitativ sysselsättning efter avslutad AMI-insats (anställning och utbildning)	22 deltagare skrevs in under 2022. 60% kom ut i studier eller arbete.	Antal deltagare som går vidare till anställning eller studier	Antalet deltagare som går vidare till anställning eller studier ska öka med 5 procentenheter
	Socialnämnden	Graden av nöjdhet bland kunderna på särskilda boenden ska ligga över genomsnittet i riket och öka.	2023 års mätning Färgelanda 70% (Riket 78 %)	Mäts genom Socialstyrelsens nationella enkät vad tycker de äldre om äldreomsorgen.	Graden av nöjdhet ska öka med 1 procentenhet
		Graden av nöjdhet bland kunder som har hemtjänst ska ligga över genomsnittet i riket och öka.	2023 års mätning Färgelanda 97% (Riket 86%)	Mäts genom Socialstyrelsens nationella enkät vad tycker de äldre om äldreomsorgen.	Graden av nöjdhet ska öka med 1 procentenhet
		Graden av nöjdhet bland brukare i LSS verksamheten ska ligga över genomsnittet i riket och öka.	Ingen mätning gjord	Mäts genom Socialstyrelsens nationella brukarundersökning avseende daglig verksamhet	Kan inte mätas
Ett attraktivt Färgelanda att bo och verka i	Kommunstyrelsen	Öka utsmyckningarna i kommunens tätorter	Ingen mätning gjord	Genomförd mätning av andel nöjda medborgare avseende Färgelanda kommuns attraktivitet	Andelen nöjda medborgare avseende Färgelanda kommuns attraktivitet överstiger 60%
Agenda 2030 ska implementeras i kommunens arbete	Kommunstyrelsen	Matsvinnet ska minska	49 g/dag och portion	g/portion, Mäts under en vecka 6 ggr/år	Max 35 g/dag och portion (skola och förskola) Max 100 g/dag och portion (äldreomsorg)
	Kommunstyrelsen	Energiförbrukningen i kommunens fastigheter skall minska	2 956 Mwh	Årsförbrukning	Förbrukningen skall minska med 5 % per år under perioden.
	Kommunstyrelsen Utbildningsnämnden Socialnämnden	Alla kommuninvånare involveras i klimatarbetet	Ingen mätning finns av genomförda dialogträffar	Antal dialogträffar med berörda grupper	Minst 2 st. dialogträffar per nämnd
			Ingen plattform finns idag	Kontroll av det finns en plattform för klimatdialog	Inrättad plattform
	Kommunstyrelsen	Näringslivets utsläpp ska minska	Ingen mätning finns av ev. genomförda insatser	Antal insatser tillsammans med näringslivet	Minst en insats per år
	Kommunstyrelsen	Samarbetet tillsammans med lantbruket inom	Ingen mätning finns av	Antalet dialogträffar mellan kommunen, gröna	Minst två gånger/år

		kommunens klimatom- ställning ska öka	genomförda dialogträffar	närings- och övrigt näringsliv	
			Ingen mätning finns av ev. genomförda projekt	Antal projekt för att minska utsläpp	Minst ett projekt under åren 2025–2026
	Kommunstyrelsen Utbildningsnämnden Socialnämnden	Kommunen ökar livs- längden på elektronik	Ingen mätning finns av antal livslängdsökande	Antal nya livslängdsökande åtgärder per år	Minst ytterligare en livslängdsökande åtgärd/ år
	Kommunstyrelsen Utbildningsnämnden Socialnämnden	Kommunen ökar använ- dandet av cirkulära möbler	Finns ingen inventering gjord	Antal kontor/ arbetsplatser med cirkulära möbler och inredning	Genomförd inventering
	Kommunstyrelsen		Inget stadfast system för cirkulära möbler finns	Kontroll av system för cirkulära möbler	Infört och stadfast system för cirkulära möbler

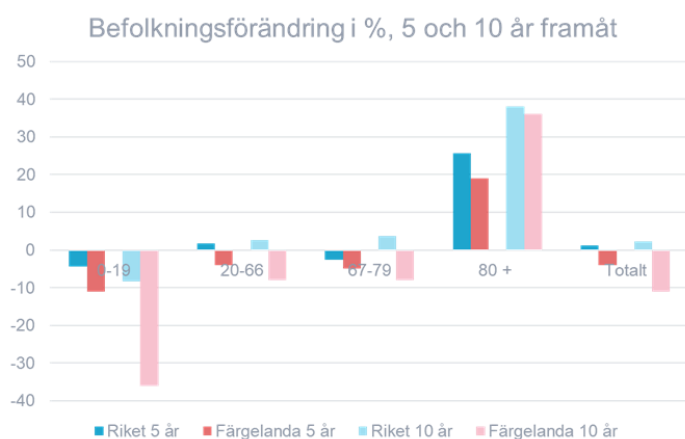
Verksamhetsmålen ska ses över för att vara mer styrande för att uppnå de nya prioriterade inriktningarna. Respektive nämnd får i uppdrag att i samband med att nämnderna under hösten 2025 utarbetar verksamhetsplanen för 2026 även ser över vilka verksamhetsmål som ska finnas för 2026. Nämndernas förslag på verksamhetsmål för 2026 antas av kommunstyrelsen under hösten 2025.

Enligt kommunens antagna styr- och ledningssystem ska Kommunfullmäktige anta förändrade verksamhetsmål men för att vinna tid föreslås att detta delegeras till nämnderna och styrelsen.

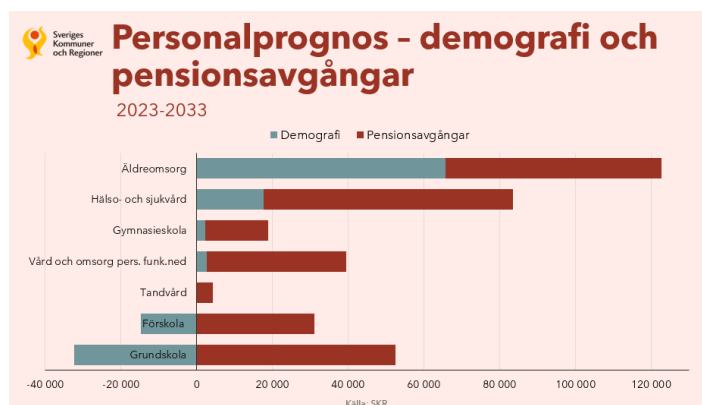
2 Planeringsförutsättningar

2.1 Befolkningsutveckling och prognos

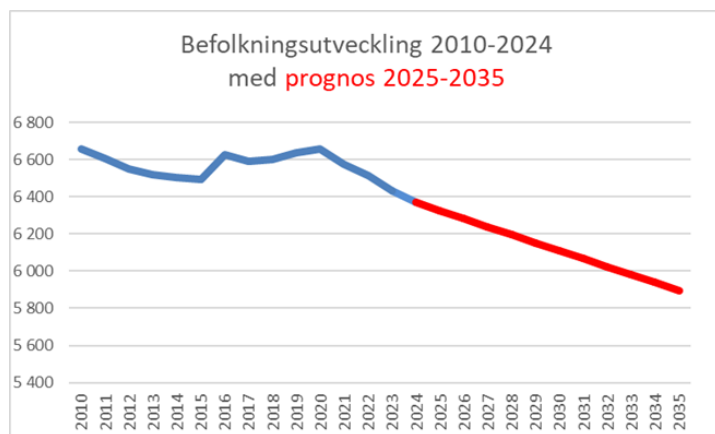
Den demografiska utvecklingen i Färgelanda kommun kommer att ställa stora krav på kommunens arbete med att anpassa verksamheterna efter denna förändring. Prognosen visar en större andel äldre och en kraftig minskning av andelen invånare i åldersgruppen 0-19 år.

En utmaning blir att omfördela ekonomiska resurser från verksamhet för yngre åldersgrupper till äldreomsorg. Enligt SKR:s (Sveriges kommuner och regioner) beräkningar kommer landets kommuner att ställas inför utmaningen att få behörig personal till sina verksamheter. Störst utmaning blir inom äldreomsorg vilket ska ställas i förhållande till förskola/grundskola som kommer att få vakanta tjänster som följd av den demografiska utvecklingen. För Färgelandas del blir utmaningen större än för riket avseende förskola och grundskola i och med att den demografiska förändringen är större i Färgelanda än i riket.

Enligt framtagna prognos kommer antalet invånare i Färgelanda kommun vara 5 895 år 2035, vilket innebär en minskning med 474 invånare i förhållande till år 2024.

Av nedanstående tabell framkommer att en stor förändring som har skett under 2000:talet är att födelseöverskottet och flyttnettot har blivit negativt och prognosen är att denna tendens fortsätter.

	1980	1990	2000	2023	2024	2035
Födda	79	82	65	45	54	49
Döda	98	88	82	85	85	83
Födelseöverskott	-19	-6	-17	-40	-31	-34
Inflyttade	349	394	253	355	355	368
Utflyttade	281	362	302	394	389	378
Flyttnetto	68	32	-49	-39	-34	-10
Folkökning	49	26	-66	-79	-65	-44
Folkmängd	7 373	7 580	7 020	6 434	6 369	5 895

2.2 Ekonomiska förutsättningar

2.2.1 Bokslut 2024

Nämnd, tkr	Nettokostnad	Resultat
Kommunfullmäktige	2 829	235
Kommunstyrelsen	111 429	-15 367
Utbildningsnämnden	191 338	-14 840
Socialnämnden	187 712	-24 018
Totalt	493 308	-53 990

Som en viktig grund för MRP 2026-2029 blir att omhänderta den underliggande obalans som finns i redovisningen för 2024 års verksamhet, en obalans som kräver åtgärder i form av verksamhetsförändringar.

Kommunfullmäktige beslutade i december månad om övergripande åtgärder som behöver göras för att åtgärda 2024 års underskott. Dessa åtgärder har varit en viktig grund för arbetet med MRP 2026-2030 för att skapa en långsiktigt hållbar god ekonomi i Färgelanda kommun.

För att klara dessa åtgärder är det av stor vikt att ställa budget i förhållande till önskade verksamhets- och kvalitetsmål. Om inte uppställda mål kan uppnås med budgeterade medel måste målen ses över alternativt att öka budgetanslagen.

2.2.2 Statlig styrning och samhällsekonomisk utveckling

Kommunens budgetarbete påverkas i hög grad av den statliga styrningen. I regeringens vår- och höstproposition framgår hur statliga beslut kommer att påverka kommunerna, och därmed Färgelanda kommuns budgetarbete.

Turbulent omvärld ger förlängd lågkonjunktur

Enligt SKR:s cirkulär 21:35.

- Återhämtningen avstannar, lågkonjunkturen blir mer utdragen.
- Svag arbetsmarknad i år och nästa år.
- Skatteunderlaget växer i genomsnittlig takt 2025–2026.

Våren 2025 har börjat minst sagt turbulent ur ett ekonomiskt perspektiv. Några av de risker som vi tidigare sett framför oss har realiserats, inte minst i form av en eskalerande global handelskonflikt. Hela den internationella ekonomiska spelplanen är plötsligt i gunning. Detta dämpar den ekonomiska aktiviteten i Sverige och i vår omvärld i närtid. Den lågkonjunktur som Sverige befinner sig i just nu kommer därmed bestå ytterligare en tid.

Turbulensen beror inte främst på de faktiska tullarna. Det beror snarare på den kraftigt förhöjda osäkerheten, vilken bland annat gett svallvågor in i de finansiella marknaderna globalt. Stora börsfall och ökad finansiell volatilitet påverkar hushållens tillgångar och framtidstro negativt. Trots en något expansiv finans- och penningpolitik i Sverige i år medför osäkerheten att hushållen blir mer avvaktande och den privata konsumtionen dämpas. Även företagen blir avvaktande, vilket dämpar investeringarna. Motverkande effekter är stora satsningar inom grön omställning och militär upprustning i Sverige och EU. Svagare aktivitet även i vår omvärld dämpar den svenska exporten i närtid. Utvecklingen vi nu ser leder sammantaget till en relativt svag BNP-tillväxt i år som tar bättre fart först nästa år.

En svagare konjunktur i år har en dämpande effekt även på sysselsättningen, dock inte lika stor som på produktionen. Bedömningen är att denna osäkerhet blir kortvarig och ebbar ut under 2025. Företagen väntas därför i stor utsträckning behålla sina anställda. Sysselsättningen, och arbetade timmar, ökar svagt i år men tar mer fart nästa år. Arbetslösheten bedöms stiga till 8,6 procent i år innan den vänder ner under 2026.

Inflationen har överraskat på uppåtsidan under inledningen av 2025 och kommer vara något över inflationsmålet på 2 procent i år. Men den svaga konjunkturen ger inget pristryck uppåt och vi bedömer att KPIF-inflationen (KPI-inflation med fast ränta) minskar till 1,8 procent nästa år. Det ger den samlade bedömningen att Riksbanken kommer att sänka styrräntan ytterligare i år för att mildra lågkonjunkturen.

Övergripande är den ekonomiska aktiviteten nedreviderad i år och nästa år, vilket bland annat noteras i en lägre BNP-tillväxt och en högre arbetslöshet (se tabell 2). Det beror främst på

försämrade förutsättningar globalt, höjda tullar och ökad osäkerhet. Nedan nämns några större orsaker till revidering.

SCB har publicerat en ny befolkningsframskrivning som visar en lägre tillväxt i den arbetsföra befolkningen. Detta får en negativ effekt på antalet sysselsatta och antalet arbetade timmar jämfört med tidigare prognos. Arbetsmarknadsutfallen i AKU-statistiken för årets tre första månader har varit ovanligt volatila men bedömningen är att dessa pekar mot en högre arbetslöshet under inledningen av året.

Tabell 2. Revideringar av den makroekonomiska prognosen

Procentenheter

Nyckeltal	2024	2025	2026	2027	2028
BNP	0,4	-0,9	-0,3	0,7	0,3
Arbetade timmar	0,1	-0,4	-0,4	0,2	0,3
Arbetslöshet, andel av arbetskraften	0,0	0,3	0,4	0,1	-0,1
Befolkning, 15-74 år	0,0	0,0	-0,3	-0,3	-0,1
Lönesumma, Nationalräkenskaperna	0,2	-0,2	-0,6	0,2	0,3
Timlön, Nationalräkenskaperna	0,1	0,1	-0,1	0,0	0,0
Timlön, Konjunkturlönestatistiken	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0
Inflation, KPIF	0,0	0,4	0,0	0,0	0,0
Inflation, KPI	0,0	0,2	-0,4	0,1	0,1
Inflation, KPI, juni	0,0	0,5	-0,8	0,1	0,1
Prisbasbelopp, tkr	0,0	0,0	0,3	-0,2	-0,1
Inkomstbasbelopp, tkr	0,0	0,0	0,1	-0,2	0,0
Styrränta, värde vid årets slut, procent	0,00	-0,25	-0,25	-0,15	-0,15

Anm. BNP och arbetade timmar avser kalenderkorrigerade värden i volym. Arbetslöshet och befolkning avser 15-74 år enligt Arbetskraftsundersökningarna. Timlön enligt Nationalräkenskaperna avser anställdas timmar.

Budgetpropositionen

Den 15 april presenterade regeringen 2025 års ekonomiska vårproposition (2024/25:100) och Vårändringsbudget för 2025 (2024/25:99).

Vårpropositionen syftar till att ange politikens inriktning för perioden 2025-2027. När regeringen presenterar den ekonomiska vårpropositionen lämnar den samtidigt en ändringsbudget för det pågående budgetåret, Vårändringsbudget för 2025. Nedan sammanfattas några av förslagen.

- Inga tillkommande generella medel till kommuner och regioner.
- 4,3 miljarder kronor 2025 till förstärkning av ROT-avdraget (berör inte kommuner).
- 0,5 miljarder kronor 2025 till förstärkning av den specialiserade psykiatriska vården (berör regioner, inte kommuner).
- 0,3 miljarder kronor 2025 för ökad skolsäkerhet. Beslut om förslagen nedan fattas av riksdagen i juni 2025 enligt plan.

Däremot ingår förändring på vissa riktade statsbidrag men i en mindre omfattning och några av dessa är (beloppen avser anslaget till samtliga kommuner):

- Regeringen föreslår nya obligatoriska uppgifter för huvudmännen för att stärka skolsäkerheten

och tryggheten i landets skolor. Till detta avser man att tillskjuta 68 miljoner kronor årligen för finansiering. För 2025 föreslås 53 miljoner för resterande delen av året.

- Förstärkning av statsbidrag till skolsociala team med ytterligare 50 miljoner kronor under 2025.
- Till följd av den försämrade konjunkturen och negativa konsekvenser för arbetsmarknaden föreslår regeringen 200 miljoner kronor för att ge vuxna ökad tillgång till gymnasial yrkesutbildning på Komvux. Regeringen föreslår också 320 miljoner kronor för att förbättra möjligheterna till omställning och kompetenshöjning genom ökad tillgång till korta yrkeshögskoleutbildningar.
- Regeringen satsar 250 miljoner kronor för sommarjobb och jobb för ungdomar i kommuner med hög arbetslöshet. De kommuner som är aktuella för att ta del av medlen är de kommuner som under 2024 hade en arbetslöshet i nivå med, eller högre än, medianen för Sveriges kommuner.
- Regeringen föreslår att anslagen till utveckling av socialt arbete ska öka med 125 miljoner kronor. Av dessa medel ska 100 miljoner kronor avsättas för kostnader avseende placeringar inom barn- och ungdomsvården. Medlen är en förstärkning av de 400 miljoner kronor som avsattes i Budgetpropositionen för 2025.

2.2.3 Förutsättningar

- Skatteunderlaget för år 2026 är beräknat utifrån kommunens befolkningsprognos vilket innebär 6 326 invånare år 2026 för att sjunka till 6 195 år 2029.
- Skattesatsen är 22,91 % för hela planperioden.
- Inflations- och löneuppräknings finns med i beräkningen och är baserad på SKR:s antaganden.
- Hänsyn tagen till demografiförändringar för berörda nämnder.
- Löneökningar för fast personal är kompenserad till nämnderna.
- Kapitaltjänstkostnader budgeteras på respektive verksamhet
- Färgelanda kommuns totala låneutrymme får under planperioden 2026-2029 uppgå till maximalt 100 mnkr. Färgelanda kommun har rätt att uppta lån för 70 mnkr under planperioden. Delegat medges teckna dessa lån.
- Kommunstyrelsen har rätt att omsätta lån, det vill säga låna upp belopp motsvarande belopp på de lån som förfaller till betalning under 2026. Delegat medges teckna dessa lån.

2.3 Finansiell analys

Modell för finansiell analys

För att beskriva och analysera kommunens ekonomiska läge används en modell som är framtagen av Kommunforskning i Västsverige (KFi) vid Göteborgs universitet. Den bygger på fyra finansiella aspekter:

- resultat
- kapacitet
- risk
- kontroll

Modellen omfattar en genomgång av kontroll över den finansiella utvecklingen av lång- respektive kortfristig betalningsberedskap och betalningskapacitet samt av riskförhållande. Målsättningen är att med modellens hjälp kunna identifiera eventuella finansiella problem och klargöra om kommunen har en god ekonomisk hushållning eller ej.

Resultat

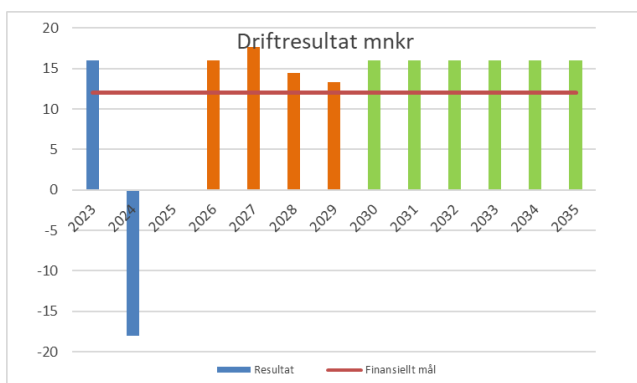
Kommunens driftsresultat

Det första finansiella målet, årets resultat i genomsnitt ska uppgå till minst 12 mnkr per år för perioden 2023-2035, är satt för att styra kommunens investeringsnivå för samma period. Det här innebär att årsresultaten kommer att variera mellan åren.

Utmaningen för planeringsperioden 2026-2029, men även perioden 2030-2035 som är kopplad till de finansiella målen, blir att anpassa verksamheten så att de finansiella målen uppnås för perioden 2023-2035. I denna budget aviseras att demografiska justeringar måste genomföras för utbildningsverksamheten med ytterligare 4 mnkr för åren 2030-2031 och för äldreomsorg med ytterligare 4 mnkr för samma period.

Utifrån budget och plan 2026–2029 samt övergripande målsättning för perioden fram till år 2035, kommer de finansiella målen för resultatet att uppnås vilket kommer att kräva ytterligare driftsänkningar. Ytterligare en viktig förutsättning, som påverkar resultatet indirekt, är att investeringsnivån för åren 2023-2035 uppgår till maximalt 55 mnkr som genomsnitt (exklusive taxefinansierad verksamhet).

Med det finansiella målet att resultatet ska uppgå till 12 mnkr som genomsnitt omhändertas även 2024 års underskott på 17,5 mnkr vilket är ett krav utifrån kommunallagen.

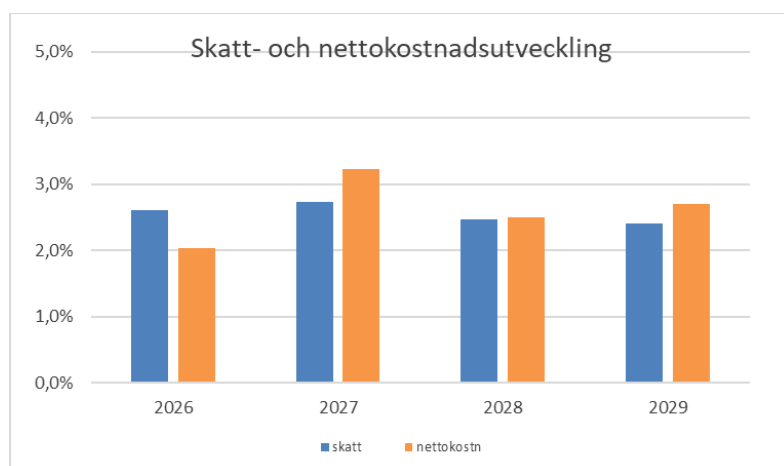

I underlaget för budget 2026 och plan 2027-2030 ingår en oförändrad skattesats med 22,91 procent.

Skatte- och nettokostnadsutveckling

Kommunens skatteintäkter inklusive kommunalekonomisk utjämning beräknas öka med mellan 2,4 och 2,7 procent per år under åren 2026-2029. Den varierande ökningstakten beror på befolknings- och skatteunderlagsökning. Ur ett ekonomiskt perspektiv är det viktigt att nettokostnaderna inte ökar mer än skatteintäkterna. Följande diagram visar förändringen varje år av nettokostnaden respektive skatteintäkter.

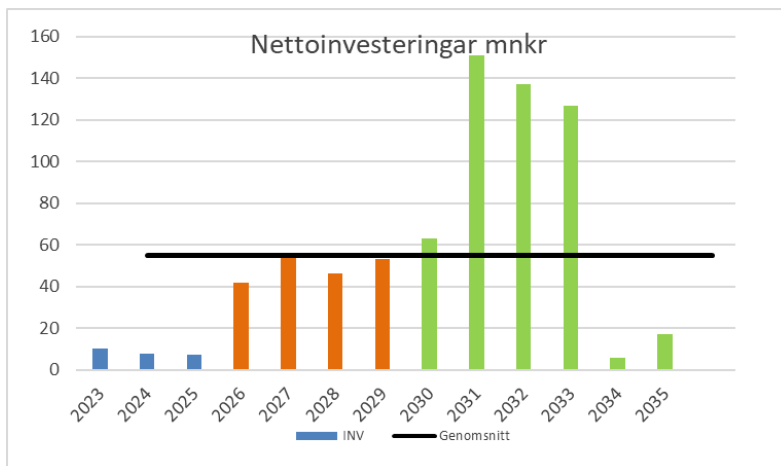
År 2026 ökar skatteintäkterna mer än nettokostnaderna, men från och med 2027 är ökningsnivå för nettokostnaderna högre än ökningstakten för skatteintäkterna. Det är viktigt att bevaka så att inte nettokostnaderna fortsätter att öka mer än skatteintäkterna åren därefter och nödvändigheten av att sänka nettodriftkostnaderna/höja skatten.

Investeringsnivån

Nedanstående diagram visar en genomsnittlig investeringsnivå på 55 mnkr för perioden 2023–2035 (exklusive investeringar för taxefinansierad verksamhet). Det är en möjlig nivå förutsatt att resultatmålet uppnås. Investeringsnivå för perioden 2023–2035 innebär att soliditeten för samma period kommer att uppgå till som genomsnitt 34 procent, vilket är i nivå med det finansiella målet.

Nedanstående diagram ger en bild av investeringsnivåerna fram till år 2035. De finansiella målen möjliggör en investeringsnivå på i genomsnitt 55 mnkr/år och i och med att investeringsnivån är högre under åren 2029-2033 måste investeringsnivån därefter ligga på en lägre nivå för att kommunens grundekonomi kan bibehållas på en godtagbar nivå. I denna beskrivning ingår investeringsobjekt som kommer att föregås av en förstudie vilket innebär att beloppen per år kan komma att ändras men den genomsnittliga nivån får inte överskrida 55 mnkr/år.

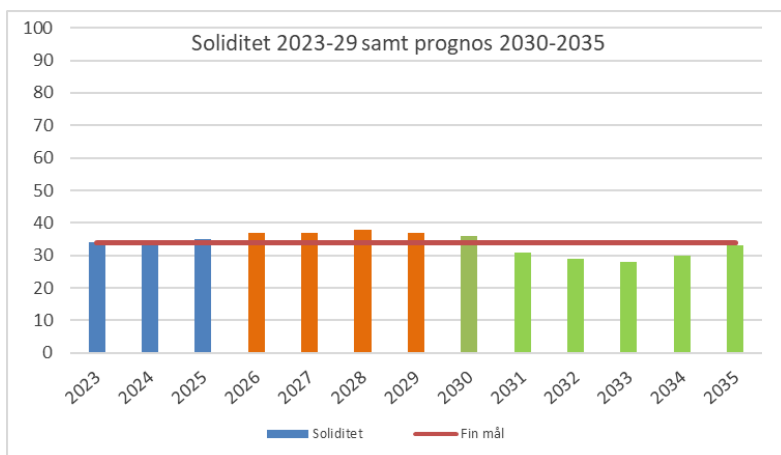
Kapacitet

Soliditet

En viktig parameter för att avläsa kommunens långsiktiga kapacitet är att se på utvecklingen av soliditeten.

Soliditeten är ett mått på långsiktigt finansiellt handlingsutrymme, som visar hur stor del av tillgångarna som finansieras med eget kapital. Ju högre soliditet, desto mindre skuldsatt är kommunen.

Två faktorer påverkar soliditetens utveckling: dels det årliga resultatet, dels värdet av tillgångarna. För en oförändrad soliditet måste det egna kapitalet öka i samma takt som tillgångarnas värde.

Det andra finansiella målet, att kommunens soliditet ska uppgå till i genomsnitt minst 34 procent per år exklusive pensionsåtaganden, uppnås för perioden 2023–2035 förutsatt att investeringsnivån under perioden inte ligger över 55 mnkr (exklusive taxefinansierade investeringar) per år i genomsnitt samt att resultatmålet 12 mnkr uppnås.

Skuldsättning

Under nuvarande förutsättningar och under förutsättning att de finansiella målen uppnås, kommer kommunens lånebehov under perioden 2023–2029 att uppgå till cirka 70 mnkr och

den totala låneskulden beräknas till ca 100 mnkr per 2029-12-31. Lånebehovet är en följd av investeringsnivåerna och utgör inget problem så länge de finansiella målen uppnås.

Risk

Likviditet

Kassalikviditet är ett mått på den kortsiktiga betalningsberedskapen. I ett vinstdrivande företag bör den uppgå till minst 100 procent av de kortfristiga skulderna, men för kommuner brukar den röra sig runt 70–80 procent. För Färgelanda kommun ligger kassalikviditeten under hela perioden högt speciellt om man även räknar in den outnyttjade checkräkningskrediten på upptill 12 mnkr, en kassalikviditet på 50-80% är tillräcklig för kommunen. Kommunen har därmed en god likviditet, och har dessutom bra möjligheter att förstärka den ytterligare om det skulle behövas.

Finansiell risk

Kommunen har en låg skuldsättning om inte leasingkulden för äldreboendet Håvesten beaktas men med denna leasingkund är låneskulden hög. De lån som finns i dag är bundna på olika ränteförfall och därmed bedöms ränterisken som låg.

Kommande investeringar kommer att kräva nyupplåning vilket är möjligt att göra under förutsättning att de finansiella målen uppnås. Även om nya lån upptas de kommande åren innebär detta i kombination med den outnyttjade checkräkningskrediten att den finansiella risken är hanterbar.

Pensionsåtagande

Pensionskostnaden beräknas till 33 mnkr per år 2026 till 2029. Den totala pensionsskulden beräknas minska från 139 mnkr år 2025 till 121 mnkr år 2029. Denna skuld är beaktad vid antagande av de finansiella målen och skulden kommer att hanteras förutsatt att de finansiella målen uppnås.

Befolkningsförändring

De skatteintäkter som ingår i budgeten har beräknats utifrån förutsättningen att invånarantalet under perioden 2026–2029 kommer att sjunka med ca 220 personer enligt kommunens befolkningsprognos.

Ett minskat invånarantal innebär sänkta skatteintäkter, men samtidigt sänkta kostnader. Det finns dock inget direkt samband mellan sänkta skatteintäkter och sänkta kostnader, vilket innebär att de i budget och plan ingående kostnadsnivåerna löpande måste analyseras för att det inte ska uppkomma en ekonomisk obalans.

Kontroll

Balanskrav

Enligt kommunallagen ska varje kommun ha en ekonomi i balans; bortsett från realisationsvinster måste intäkterna vara större än kostnaderna. Det krävs ett positivt resultat för att kunna säkra det egna kapitalet och bygga upp medel för reinvesteringar.

MRP 2026-2029 samt scenariot för perioden 2030-2035 baseras på de finansiella målen vilket innebär att balanskravet uppnås för åren 2026-2035.

Måluppfyllelse

Kommunens struktur för uppföljning av ekonomi och verksamhet måste förbättras utifrån de resultat som redovisades i bokslut 2024. MRP 2026-2029 ger förutsättningar för en god ekonomisk hushållning förutsatt att de finansiella målen uppfylls men kräver även en löpande dialog mellan kommunstyrelsen och övriga nämnder.

Efter en översyn av de i budgeten ingående verksamhetsmålen finns även förutsättningar för ett effektivt arbete med uppföljning av målen.

Avslutande kommentarer

Budgeten för Färgelanda kommun är upprättad i enlighet med de riktlinjer som antagits för god ekonomisk hushållning. Kommunen beräknas för perioden 2023-2035 uppfylla de finansiella mål som är antagna för Färgelanda kommun. Detta innebär i sin tur att kommunen under dessa år också beräknas uppfylla balanskravet.

För att kunna uppfylla de finansiella målen krävs en god ekonomi- och verksamhetsstyrning med fokus på skatteintäkter, investeringsvolym, befolkningstillväxt, volymtillväxt samt kvalitetsnivåer inom verksamheterna.

Denna budget, som avser planeringsperioden 2026-2029, anger en tydlig och nödvändig inriktning för att anpassa kommunens driftkostnader efter tillgängliga ekonomiska resurser. I denna budget aviseras att demografiska justeringar måste genomföras för utbildningsverksamheten med ytterligare 4 mnkr för åren 2030-2031 och för äldreomsorg med ytterligare 4 mnkr för samma period. Det är nödvändigt att senast år 2029 påbörja arbetet med att ytterligare anpassa driftkostnaderna så att de bättre är i samklang med de tekniska ramarna enligt prispallsmodellen och därmed skatteutjämningsystemet.

3 Budget 2026-2029

3.1 Övergripande effekt av "MRP 2026-2029" samt "inriktning 2030-2035"

Utbildningsnämnden

Förskolor

- Utgångspunkt: Förskolor på de tre orterna

Centrum

Här ska möjligheterna att bygga ut i Håvesten utredas. Denna förskola är geografiskt bra placerad och har idag en ekonomiskt effektiv verksamhet. En utbyggnad skulle innebära en lägre kostnad än att bygga en helt ny förskola. Det innebär också att Kyrkvägens förskola (två avdelningar) kan lämnas om Håvesten utökas.

Ödeborg

Här ska förstudie för ombyggnation av Ödeborgs skola inledas i syfte att inrymma både förskola och skola. Förstudien får utvisa vilken kapacitet som kommer att behövas för förskolan.

Högsäter

Här planeras underhåll av befintliga lokaler enligt underhållsplan. Utifrån nuvarande prognos bedöms fyra avdelningar var tillräcklig volym. Vid ökad efterfrågan kan lokaler i skolan nyttjas.

Grundskolor inklusive anpassad grundskola

- Utgångspunkt: Skolor på de tre orterna

Ödeborg

Här ska förstudie för ombyggnation av Ödeborgs skola inledas i syfte att inrymma både förskola och lågstadieskola. Det innebär en verksamhet för barn mellan 1 och 10 år inklusive fritidshem. Under renoveringstiden får verksamheten förläggas till andra skolor. Förstudien får visa vilka specialsalar som behöver finnas.

Högsäter

Underhåll av befintliga lokaler enligt underhållsplan.

Centrum

Här ska förstudie för en F-9 verksamhet inklusive anpassad grundskola inledas i syfte att skapa en sammanhållen verksamhet på Valboområdet. Under ombyggnationen behöver eleverna placeras vid andra enheter. När ombyggnationen är helt klar kan Höjdensskolan lämnas.

Sammanfattning av detta budgetförslag

- Förskolor i de tre orterna
- Skolor i de tre orterna
- Samlad F-9 verksamhet i centrum i Valboområdet

Verksamheten i centrum ska lokaliseras till Valboområdet. Det innebär att elever behöver placeras i andra skolor under ombyggnationen. Det kräver att övriga skollokaler har kapacitet och förutsättningar att ta emot ett ökat antal elever under byggtiden. Renoveringar behöver ske av de skolorna (främst Högsäter och Ödeborg) både i syfte att kunna ta emot elever från Valboområdet samt driva permanent verksamhet.

Fördelen är att verksamheten ska bedrivas på ett område där det redan idag bedrivs skola. Det innebär alltså att det inte uppstår tomma lokaler och detaljplanen visar redan på skolverksamhet.

Ytterligare en fördel är att när byggprocessen sker successivt kan förändrade förutsättningar få påverkan på de olika etapperna, det vill säga om elevantalet förändras markant jämfört med prognos så kan förändringar göras för att anpassa lokaler till behov.

Nackdelen är att driftskostnaden blir högre ju fler enheter som ska finnas i kommunen. Små enheter är mer sårbara verksamhetsmässigt och kvaliteten och arbetsmiljön kan påverkas. Det kan också finnas svårigheter att rekrytera personal med rätt behörighet till en liten enhet.

Förstudier får utvisa hur specialsalar, kost m.m. ska hanteras.

Socialnämnden

För att möta framtidens demografiska utmaningar, där en åldrande befolkning ställer ökade krav på kommunens omsorgstjänster ser förvaltningen en stor fördel med att det skapas ett trygghetsboende i Färgelanda tätort. Ett trygghetsboende skulle kunna senare lägga behovet av att flytta till särskilt boende.

En förstudie gällande Lillågårdens utformning bör ske skyndsamt där det även klargörs om lokalerna även fortsättningsvis ska innehålla korttidsverksamheten. I förstudien ska det också belysa hur minskningen med ca 23 % särskilda boendeplatser genom avvecklingen av Lillågårdens särskilda boende till 2027.

En risk som förvaltningen ser är att det även fortsättningsvis kommer att bedrivas äldreomsorg i tre hus vilket riskerar att ge fördyrade kostnader och att samlokaliseringseffekter uteblir.

Vidare ser förvaltningen ett stort behov av en om- och tillbyggnation av det befintliga LSS-boendet vid Soläng. Genom att investera i en sådan utbyggnad kan vi i större utsträckning möta efterfrågan på insatser inom kommunen och därmed minska behovet av externa placeringar, vilket innebär både en ekonomisk besparing och en kvalitetsförbättring för individen. Att kunna erbjuda insatser inom den egna kommunen stärker också den sociala sammanhållningen och ger brukarna en tryggare och mer sammanhållen livssituation.

3.2 Övergripande driftbudget 2026 med plan 2027-2029

DRIFTBUDGET (Tkr)					
	BUDGET 2025	BUDGET 2026	PLAN 2027	PLAN 2028	PLAN 2029
Fullmäktige	1 277	1 292	1 327	1 362	1 399
Revision	603	711	728	745	763
Överförmyndare	861	1 013	1 037	1 062	1 087
Valnämnd	0	300	0	0	0
Bygg-och trafiknämnd	113	81	85	88	91
Kommunstyrelsen	87 572	89 131	95 416	98 854	93 757
Utbildningsnämnden	198 363	202 640	206 698	212 032	219 367
Socialnämnden	180 542	195 394	197 784	206 426	214 965
TOTALT NÄMNDER	469 331	490 563	503 076	520 569	531 429
FINANSFÖRVALTNING	-481 491	-506 552	-520 791	-534 927	-544 697
ÅRETS RESULTAT	12 160	15 990	17 715	14 358	13 268

Förändringar under planperioden 2026-2029

Sammanfattning av förändringar för respektive år i förhållande till år 2025 (tkr).

	2026	2027	2028	2029
<u>Kommunfullmäktige</u>				
Justering teknisk ram *				
Effektivisering	-33	-33	-33	-33
Övrigt	540	240	240	240
<u>Kommunstyrelsen</u>				
Justering teknisk ram *	3 189	2 415	2 913	147
• Effektivisering	-2 890	-3 890	-4 890	-7 390
• Övrigt	2 885	2 065	1 815	-185
<u>Utbildningsnämnden</u>				
Justering teknisk ram *	3 412	1 350	1 372	1 835

• Effektivisering	-9 525	-10 187	-12 187	-14 187
• Övrigt	650	1 850	1 850	1 580
<u>Socialnämnden</u>				
Justering teknisk ram *	5 663	7 132	9 014	10 224
• Effektivisering	-1 398	-3 673	-3 823	-7 963
• Övrigt				
Total effektivisering i förhållande till budget 2025	-13 846	-17 783	-20 933	-29 573
Totalt övrigt	4 075	4 155	3 905	1 635

*= Demografi, pris- och lönejustering

3.2.1 2026-2029 års uppdrag till nämnderna

Nämnd Tkr	Budget 2025	Förändring demografi, pris och avtal	Effektiviseringar	PRIO politiska beslut	Ramjustering	Budget 2026
KF	2 854	36	-33	540		3 397
Kommunstyrelse	87 572	3 189	-4 340	2 885	-175	89 131
Utbildningsnämnd	198 363	3 412	-13 366		14 231	202 640
Socialnämnd	180 542	5 663	-3 580		12 769	195 394
Total	469 331	12 300	-21 319	3 425	26 825	490 562

Ovanstående sammanställning visar hur 2025 års budgetram har förändrats fram till budget 2026. Kolumnen "politiska beslut" kommenteras nedan. Kolumnen "Ramjustering" visar vilket belopp som verksamheten har blivit kompenserad för utifrån prognos för 2025 års verksamhet. Det är denna del av ramarna som på sikt måste minska ytterligare för att anpassa kostnaderna till skatteintäkterna. Kolumnen "effektiviseringar" är de åtgärder som har sänkt kolumnen "Ramjustering" i budget 2026.

Politiska uppdrag 2026-2029

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen ska under kommande år lägga fokus på att stödja nämnderna utefter deras behov.

Genom att samla all fastighetsförvaltning i en aktör så finns vinster att hämta inte minst på styrning och tjänstemannasidan, kommunstyrelsen ska snarast möjligt tillsätta en sådan utredning.

Styrelsen ska fortsatt jobba aktivt med att utveckla och stimulera utvecklingen av digitala system och arbetssätt för att på sikt ersätta humana resurser i kommunen. Om det ska ske i Dalandssamverkan eller annan konstellation får det fortsatta arbetet utvisa.

Förvaltningen ska hela tiden sträva åt att ha ett högt effektivitets tänk gällande processer samt lokalutnyttjande för att uppnå fullmäktiges prioriterade inriktning.

Styrelsen ska särskilt lägga fokus med ett investeringsanslag på våra badplatser och ställplatser för husbilar och liknande för att skapa trevliga miljöer för våra medborgare samt locka trevliga besökare till vår kommun och värna vårt näringsliv.

Centralisering av förvaltningsverksamheten ska prioriteras högt för att frigöra medel till kärnverksamheten.

Se över föreningsstödens nivå och utformning, för att säkerställa stöd till barn, unga, gamla och där det kan minska utanförskap. Möjlighet till krav i stöd ska införas.

Tryggheten ska vara en hög prioritet. Kameror och trygghetsvärdlösning ska utredas, dessa ska kunna röra sig både i kommunens verksamhet och ute bland allmänheten.

För att skapa bra förutsättningar för kommunen ska man arbeta långsiktigt med att locka fler företag till Färgelanda. Genom att bedriva en aktiv affärsverksamhet ska man skapa förutsättningar för byggande både företagsetableringar samt nya boendemiljöer. Samt temporära kostnader under kommunens omställning.

Vi behöver ha en mer säsongsbaserad matsedel för att få en bra kvalité. Vi ser att det behövs en matsedel i skolorna som gör det mer attraktivt för att alla barn ska äta. Svensk husmanskost ska premieras.

Styrelsen ska även ta fram en ny styrmodell för kommunen som är bättre anpassad för organisationen med nämnder och egna förvaltningar. Dessutom ska man genomföra en nollbasorganisering i samband med framtagnet. Detta arbete ska göras inför kommande mandatperiod.

Styrelsen ska ta fram nya styrande ägardirektiv för de kommunala bolagen, vilket bland annat ska säkra att Valbohem har bostäder på alla orter där kommunen bedriver verksamhet.

Styrelsen ska jobba för ökat fokus på samverkan, både internt inom koncernen och externt med andra parter. Det kan vara kyrkan, friskolorna, kommuner, eller andra initiativ som bidrar till kostnadssänkningar och/eller ökad kvalitet.

Styrelsen ska bedriva en positiv personalpolitik för att uppnå prioriteringar, exempelvis så krav på det svenska språket ställas vid anställning.

Styrelsen ska avveckla Ami och jobba mer mot civilsamhället och näringslivet

Uppdrag påbörja detaljplaneförändring Valbo skolan

Styrelsen ska tillse så att all konkurrerande verksamhet som bedrivs gentemot näringslivet avvecklas. Samt skapa ett mer cirkulärt upphandlingsklimat.

Under 2026 ska styrelsen genomföra en utredning för att se om överflyttning av ansvaret för snöröjningen har varit kostnadseffektiv. Beroende på utfall så ska vi räkna på en skattesänkning inför 2027.

För att uppnå prioritering om en familjevänlig kommun ska planer tas fram till 2035 för Hundra nya

tomter.

Utbildningsnämnden

Skolan i Färgelanda ska präglas av kvalitet, ordning och kunskapsfokus. Vi ser behov av att det skall finnas skolor i både södra och norra kommundelen. Då skolorna är i behov av renovering av både inne och utemiljöer så ser vi detta som en hög prioritet för nämnden att jobba med.

För att stärka tryggheten på våra skolor så ska nämnden jobba med åtgärder för att öka tryggheten både fysiskt och psykiskt.

Ödeborg är en viktig del av kommunen för att locka nya barnfamiljer och det är av väsentlig betydelse att det finns 1-10 års verksamhet för att uppfylla vår prioritering om familjevänlig kommun.

Norra delen av kommunen är en geografiskt stor yta som vi också ser är av betydande vikt för kommunen. Det finns idag en kommunal samt en friskola. Den kommunala skolan är idag i så gott skick att vi ser möjligheten att vänta med betydande investeringar då denna skola och förskola har fått betydande investeringar under gångna åren. I centralorten Färgelanda finns idag tre skolor. Då barnen minskar i antal under kommande mandatperiod så avsätter vi investeringsmedel för att bygga en ny alternativt renovera på Lilla Valbo för att kunna gå till två skolor i tätorten. Håvesten är en fin förskola i tätorten och den behöver naturligtvis renoveras och utvecklas efter behov.

Pedagogisk omsorg är en viktig del för att skapa alternativ för barnen i kommunen. Denna verksamhet ska fortsatt värnas.

Förtydligande uppdrag till nämnden:

- Organisera verksamheten så att man snarast möjligt kan påbörja renovering/nybyggnation på lilla Valbo. För att kunna gå från tre skolor i tätorten till två i fas med barnafödandet.
- Påbörja renovering i Ödeborg.
- Satsa särskilt på utemiljö på våra förskolor och grundskolor ink, anpassad enligt beviljade investeringsmedel.
- Se över möjligheten att kunna bedriva musikskola samt andra fritidsaktiviteter för barn exempelvis ”motorgård”. Musikskolans verksamhet ska starta upp hösten 2026
- Vuxenutbildningen ska bedrivas utefter behov på arbetsmarknaden.
- Se över hur modersmålsundervisning kan bedrivas effektivare, exempelvis genom att använda digital utbildning.
- Satsa på kompetensutveckling för att fler pedagoger ska ha kompetens inom specialpedagogik.
- I samband med detaljbudget ska fokus vara tidiga insatser för att höja resultaten och förbättra kvaliteten”
- Se över möjligheten till samarbete med våra friskolor. Det kan handla om skolskjutsar, skolsköterskor, lokaler, eller andra initiativ som gynnar våra elever oavsett vilken skola man väljer att gå i”.

Socialnämnden

Äldreomsorgen i Färgelanda ska vara av den bästa kvaliteten och ska bedrivas på ett sådant sätt så att det finns möjlighet till demensvård och annan adekvat omsorg som behövs för individen. Kraven från den åldrande befolkningen kommer att öka, därav ser vi behov av att införa fler alternativ i äldreomsorgen som behövs utöver hemtjänst och särskilt boende. Kommunens särskilda boenden som finns idag är av åldrande karaktär. Vid renovering/utbyggnad eller nybyggnation ska det fortfarande finnas äldreomsorg i norra och södra delen av kommunen så länge behovet finns.

Vi ser att investeringsmedel ska beviljas för att kunna genomföra en ombyggnation samt utbyggnation av Lillågården till ett seniorcenter för att stärka valfriheten och de framtida behoven i äldreomsorgen.

Personalen ska ha hög prioritet när man bedriver verksamheten samt att språkkrav ska införas vid samtliga nyanställningar.

Socialtjänsten ska bedriva sin verksamhet så att den stämmer överens med beprövad erfarenhet och gällande lagstiftning. Hemmaplanslösningar ska prioriteras inom nämndens alla områden då det är ekonomiskt fördelaktigt. Färgelanda sticker ut med sitt höga försörjningsstöd. Detta är en fråga som ska vara en stor prioritet för nämnden. Nämnden ska arbeta löpande och nytänkande för att öka effektiviteten. Nämnden ska sänka kostnaden för försörjningsstödet med 2 mnkr i och med att AMI kvarstår på samma nivå som tidigare.

För att trygga kompetensförsörjningen så ska nämnden jobba med att skapa bra förutsättningar för sin personal och öka självbestämmandet för personalen.

Förändrade driftamar 2026-2029

- Kommunfullmäktiges ram utökas 2026 med 300 tkr som följd av valår. Revisionens ram utökas med 100 tkr och anslag till överförmyndarverksamhet utökas med 140 tkr.
- Kommunstyrelsens ram justeras år 2026 med totalt –4 340 tkr vilket ökar till –8 840 tkr år 2029. Detta beror på flera faktorer:
 - Personalminskningar inom kommunledningskontoret avseende lednings- och stödfunktioner.
 - Översyn och reducering avseende övergripande system/förvaltningsstöd som en följd av IT-samverkan
 - Översyn och uppsägning av system och avtal inom kommunledningskontoret
 - Anslag till räddningstjänsten höjdes i budget 2025 och denna höjning kan nu tas bort (-3,0 mnkr).
 - En utredning ska göras under 2026 för att Valbohem AB och Kommunstyrelsens sektor Samhällsutveckling slås samman. Målsättningen ska vara att minska den gemensamma kostnaden med 3-4 mnkr. (sänkt driftbudget med -1,0 mnkr 2027 som ökar till -3 mnkr 2029)
 - Skogsförsäljning ska ske med minst 0,5 mnkr/år fr om 2026
 - Enligt tidigare beslut ska delar av AMI flyttas över till Socialnämnden från 1 januari 2026, för detta överförs 2,1 mnkr. Från Socialnämnden ser man fram

emot att få AMI som ytterligare ett verktyg i sitt arbete med att minska behovet av försörjningsstöd. År 2028 upphör detta anslag.

- Av 2025 års budget (3,6 mnkr) kvarstår 1,6 mnkr i Kommunstyrelsens budget fr om 2026.
 - Anslag för KS ofördelade under KS politisk verksamhet sänks med 750 tkr till totalt 1 550 tkr.
 - 1,0 mnkr avsätts ur KS förfogandepost för förenings samt aktivitetsstöd för att möta individer i utanförskap, vägföreningar ska med omfattas. Kompensation för avveckling AMI.
- Kommunstyrelsens ram justeras år 2026 med totalt + 2 885 tkr vilket sjunker till -175 tkr år 2029 som följd av följande faktorer:
 - En tillfällig kostnadsökning år 2026 avseende räddningstjänst Fyrbodalen (0,3 mnkr).
 - Fr om år 2026 är det tillfört 3 mnkr per år för kostnader i samband med avyttring av lokaler. Om t ex en skola ska avyttras (säljas eller rivas) innebär det eventuellt kostnader för avskrivning av bokfört värde och ev rivningskostnader.
 - I samband med förväntat förändringsarbete avseende primärt fastighets- och lokalhanteringen, tillförs en funktion som utredare/strategisk partnering (1,0 mnkr) för att möjliggöra önskade omdaning och i syfte att minska konsultberoende.
 - För att kunna nå en acceptabel nivå i lokalförsörjningsarbetet prioriteras en funktion som lokalförsörjningsstrateg (0,8 mnkr). En sådan funktion kan vara den som leder lokalförsörjningsarbetet på en övergripande nivå utifrån lokalförsörjningsplanen och håller denna plan uppdaterad.
 - Näringslivsstrateg samt näringsinsatser 0,25 mnkr fr om 2026
 - Översiktsplan 0,25 mnkr år 2026 och 2027.
 - Slopade simskoleavgifter (ökad kostnad 15 tkr år 2026)
 - Utökad anslag för utsmyckning av parker mm (0,25 mnkr)
 - Kommunen står inför flera utmaningar. Att attrahera, rekrytera och behålla kompetenta medarbetare kräver nytänkande och nya lösningar. Ekonomiska begränsningar innebär att kommunerna måste balansera resurser samtidigt som de upprätthåller kvaliteten på tjänster. Digitalisering är nödvändig för att effektivisera arbetet och möta medborgarnas förväntningar. Dessutom måste kommunerna följa globala trender och förändringar för att kunna planera långsiktigt och skapa hållbara lösningar som är ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbara.
I arbetet med gemensam IT-organisation i Dalsland kommer det att förekomma puckerkostnader. Dessa puckerkostnader kan handla om externa resurser för att slå samman IT-miljöerna, införande av t ex Digital post (olika initiativ som kommer genom "Handslaget för välfärd/SKR"). Utökad kostnad med 1,5 mnkr för åren 2026-2028.
 - Anpassning av budgeterad nivå för kommunens IT-verksamhet. Tidigare år har denna verksamhet gått med underskott och därav en anpassning av budgeten med 1,0 mnkr till den nivå som tidigare har redovisats.

- Utbildningsnämndens ram justeras år 2026 med totalt –13 366 tkr (ökar till 26 mnkr år 2031 och till 30 mnkr år 2032). Detta beror på flera faktorer:

Utbildningsnämnden har för perioden identifierat ett antal åtgärdsområden i syfte att effektivisera verksamheterna utifrån ett ekonomiskt perspektiv. En ekonomisk helårseffekt uppnås först år 2026 förutsatt att intentionerna lyckas.

Med hänsyn till demografiska, ekonomiska och verksamhetsmässiga förutsättningar behöver en omställning av organisationen av verksamheterna säkerställas. Gruppstorlekarna behöver förändras för att skapa ekonomiska förutsättningar för verksamheterna. Detta påverkar i sin tur möjligheterna för rektorerna att driva verksamheter där förutsättningarna att nå målen ökar. En god arbetsmiljö behöver säkerställas både för barn, elever och personal. Stödverksamheterna samt flera pedagoger har delade tjänster mellan enheterna vilket upplevs ineffektivt och negativt ur ett arbetsmiljöperspektiv.

- Uppsägning av tjänster i förskola till följd av minskad volym - verkställs under hösten 2025 (5,3 mnkr).
 - Uppsägning av modul förskola - verkställs under hösten 2025 (0,6 mnkr).
 - Avslut av visstidstjänster där förutsättningar finns att lösa bemanningen på annat sätt eller där behovet upphört (1,1 mnkr).
 - Övertalighetsprocess - exempelvis upphörande av tjänster där behörigheter finns bland personal och förändrad tjänstgöring medför att vakanser inte behöver tillsättas (0,5 mnkr)
 - Verkställa beslut om organisation av fritidshemsverksamhet vid Valbo 4-6 och Höjdensskolan F-3 med innebörd att fritidshemsverksamhet erbjuds vid Höjdensskolan F-3 även för elever vid Valbo 4-6 (0,7 mnkr).
 - Utökat införande av B-form, det vill säga sammanslagning av grupper av elever från olika årskurser i syfte att skapa större klasser vilket innebär en effektivisering av personalresurser (1,2 mnkr).
 - Avsluta tjänst inom modersmål på grund av bristande underlag (0,3 mnkr).
 - Effektivisera administrativa processer och rutiner genom nya arbetssätt och arbetsformer (0,1 mnkr).
 - Beredning av nämndens beslut från november 2024 i syfte att utreda möjligheten att inför läsåret 2025/2026 flytta mellanstadiet från Ödeborg F-6 till Valbo 4-6. Detta innebär ökade gruppstorlekar på Valbo 4-6 samtidigt som organisationen på Ödeborg behöver effektiviseras utifrån elevantal (3,7 mnkr).
 - Minskad kostnad som följd av demografisk utveckling (2 mnkr fr om 2028 vilket ökar till 8 mnkr år 2031)
 - Musikskolan startas upp 2026 (650 tkr år 2026 som ökar till 1850 tkr år 2027)
- Socialnämndens ram justeras år 2026 med totalt –3 580 tkr vilket ökar till –8 145 tkr år 2029. Detta beror på flera faktorer:

Socialnämnden har för perioden identifierat ett antal åtgärdsområden i syfte att effektivisera verksamheterna utifrån ett ekonomiskt perspektiv. En ekonomisk helårseffekt uppnås först år 2026 förutsatt att intentionerna lyckas.

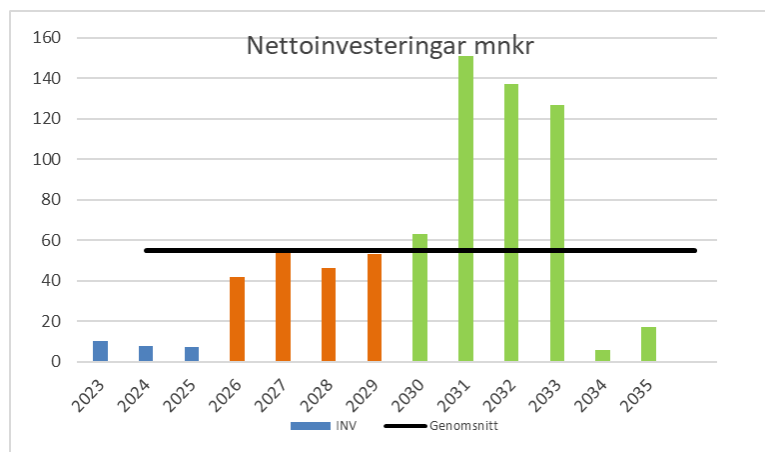
- Övertidsersättningar: Sektorn ser att övertidsersättningarna ökat och behöver reduceras. Nya arbetsmetoder och kartläggning över bemanningsbehov samt scheman behöver göras (1,4 mnkr som ökar till 2,0 mnkr).
- Köpta LSS-platser: Förvaltningen kommer arbeta aktivt för att möjliggöra hemtag av idag köpt plats inom LSS (1,2 mnkr).
- Översyn av fordonsflotta (0,1 mnkr).
- Inhyrd personal: Förvaltningen har sedan ett antal år ett visst beroende av konsulter i olika omfattning. En omställning är nödvändigt, tillika igångsatt, för att få en bredare kompetensbas i kommunens egen regi, vilket samtidigt behöver leda till lägre kostnader och ett minskat beroende av inhyrda konsulter och personal (0,5 mnkr).
- Socialpsykiatri: I dagsläget ett antal köpta platser som är mer eller mindre statiska. Framåt ser förvaltningen att hemtag av idag köpt plats kan vara möjlig (0,4 mnkr).
- Nya Socialtjänstlagen (SoL) som införs 1 juli 2025 kommer att påverka Socialnämndens verksamheter. Enligt nu gällande uppfattning kommer lagen vid ikraftträdandet ställa långtgående krav på insatser i ett tidigt skede och ett mer personcentrerat förhållningssätt, något som gäller samtliga verksamheter i sektorn. Detta görs inom befintlig ram.
- Lillågården anpassas till ett trygghetsboende som är tillgängligt 2028 vilket minskar driftkostnaderna -2 mnkr fr om 2028 vilket ökar till 8 mnkr år 2031).
- Enligt tidigare beslut ska delar av AMI flyttas över till Socialnämnden från 1 januari 2026, för detta överförs 2,1 mnkr. Från Socialnämnden ser man fram emot att få AMI som ytterligare ett verktyg i sitt arbete med att minska behovet av försörjningsstöd. År 2027 upphör detta anslag.

3.3 Investeringar

3.3.1 Sammanfattande beskrivning

Investeringsnivåerna för perioden 2026-2029 är på en nivå, som tillsammans med planeringsperioden för åren 2030-2035, är möjliga att genomföra utifrån antagna finansiella mål. I samband med att MRP 2026-2029 antas av kommunfullmäktige, är dessa år direkt styrande för det långsiktiga arbetet. Åren 2030-2035 är mer osäkra i och med att de ligger längre fram i tiden men ytterst viktiga för planeringen i och med att det tar mellan 5-7 år att genomföra större investeringar i skolor mm.

Den genomsnittliga investeringsnivån för åren 2023-2035 uppgår till 55 mnkr/år.

Nämnd/styrelse, tkr	Investeringsbudget 2026	Investeringsbudget 2027	Investeringsbudget 2028	Investeringsbudget 2029
Kommunstyrelse	40 380	53 330	44 885	51 870
-varav fastighetsinvesteringar	31 700	48 000	41 000	49 500
-varav grundram	4 180	5 330	3 885	2 370
-varav taxefinansierad	4 500			
Utbildningsnämnd, grundram	850	850	850	850
Socialnämnd, grundram	600	600	600	600
Summa årliga investeringar	41 830	54 780	46 335	53 320

Investeringsplaneringen med 10 års perspektiv kommer under kommande års budgetarbete med MRP

vara av ytterst stor vikt för att säkerställa genomförandet och arbetet med god ekonomisk hushållning.

För att säkerställa att nya investeringar görs vid rätt tidpunkt och på rätt plats, ska varje investering vara resultat av ett väl planlagt utredningsarbete (benämns förstudie), där berörda förvaltningar bidrar med sina perspektiv.

Den del i nedanstående tabell som benämns ”fastighetsinvesteringar” är investeringarna markerade med bokstäverna F, G, T samt O och har följande innebär:

Titel	Bokstav/färg	Beskrivning
Förstudie	F	Innan slutligt beslut sker om en investering ska göras krävs en förstudie. Förstudien ska ge svar på målbilden för investeringen, investeringens storlek och dess drifteffekter. Förstudien ska samla in information, åsikter och bedömningar i samråd med berörda verksamheter och förvaltningar.
Genomförande	G	Markerar tidsperioden för att genomföra byggnationen.
Tillträde	T	Markerar när lokalen/anläggningen är tillgänglig för verksamheten.
Omstrukturering	O	Där befintlig verksamhet kommer att avvecklas, eller redan är avvecklad, behöver det genomföras en utredning om lämpligt fortsatt förfarande för fastigheten. Det behöver utredas om byggnaden är lämplig att användas för annat ändamål än tidigare verksamhet, om byggnadens tekniska status tillåter det. Det finns även behov av att utreda om försäljning av fastigheten är ett lämpligt alternativ.

Kategori	Projektnummer	Objekt	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
1. Förskolor	Projekt 1.1	Kyrkvägens förskola							O				
	Projekt 1.2	Håvestens förskola					F	O	T				
	Projekt 1.3	Högsäters förskola	F	T									
	Projekt 1.4	Ödeborgs förskola			O								
	Projekt 1.5	Ödeborgs förskola modul	O										
	Projekt 1.6	Stigens förskola		O									
	Projekt 1.7	Höjdens förskola		O									
	Projekt 1.8	Håvestens fsk tillbyggnad				F	F	G	G	T			
	Projekt 1.9	1920 skola Ödeborg renovering	F	G	T								
	Projekt 2.0	Ödeborgs skola 1980 till fsk	F	G	T								
2. Grundskolor	Projekt 2.1	Höjdens skola F-3							O				
	Projekt 2.2	Högsäter skola F-6	F	G	T								
	Projekt 2.3	Ödeborgs skola F-6	O										
	Projekt 2.4	Ödeborgs skola 1997 F-3	F	G	T								
	Projekt 2.5	Sporthall						F	G	T			
	Projekt 2.6	NY SKOLA f-6			F	F	G	G	T				
	Projekt 2.7	Valboskolan 4-9							O				
	Projekt 2.8	NY SKOLA 7-9			F			F	G	G	T		
3. Särskilt boende	Projekt 3.1	Lillågården		F	F	G	G	G	T				
	Projekt 3.2	Solgården											O
	Projekt 3.3	Håvestensgården										O	
	Projekt 3.4	Furåsen									O		
4. LSS-Boende	Projekt 4.1	Nytt SÄBO		F		F			G	G	T		
	Projekt 4.2	Soläng		F	G	T							
	Projekt 4.3	Hedekasvägen (Regnbågen)											
	Projekt 4.4	Renvägen 11											
5. Förvaltningslokaler	Projekt 5.1	Soläng tillbyggnad		F	G	T							
	Projekt 5.2	Kommunhuset											
	Projekt 5.3	Centrumhuset											
	Projekt 5.4	Kyrkskolan							O				
6. Brandstationer	Projekt 6.1	Nytt kommunhus										F	G
	Projekt 6.2	Färgelanda brandstation											
		Högsäter brandstation											

Förstudien ska belysa ekonomiska, kvalitativa aspekter samt lokalisering. Efter att förstudien har utförts ska den antas av kommunstyrelsen och därefter kan investeringen påbörjas.

Investeringsnivåerna för perioden 2026-2029 är på en nivå, som tillsammans med planeringsperioden

för åren 2030-2035, är möjliga att genomföra utifrån antagna finansiella mål.

Den genomsnittliga investeringsnivån för åren 2023-2035 uppgår till 55 mnkr/år.

3.3.2 Kommentarer till investeringsplanen exkl fastighetsinvesteringar

- Kommunstyrelsen:
 - Grundram: Maskiner och arbetsredskap som (0,6 mnkr/år) för kommunens skötsel behöver förnyas då den befintliga utrustningen är gammal och årligen genererar reparationskostnader. Avsaknad av adekvat utrustning skulle innebära att externa tjänsteleverantörer behöver anlitas vilket ger högre driftkostnader.
 - Grundram: Köksutrustningen (0,8 –0,6 mnkr per år under perioden) som finns i våra kök genererar service- och reparationskostnader samt vissa kök har bristande ergonomiska förutsättningar. För att minska kostnaderna finns det behov av att förnya utrustningen.
 - Grundram: Kommunövergripande IT-investeringar (år 2026 1,5 mnkr, år 2027 1,0 mnkr, år 2028 2,0 mnkr)
 - Utifrån nya lagkrav i renhållnings lagstiftningen från och med 2027 krävs det en investering i kärl med två fack och påhängningskärl (4,5 mnkr år 2026).
 - Investeringsanslag (3,5 mnkr/år) för befintliga lokaler fram till dess att de omstruktureras i enlighet med investeringsplanen.
 - Investeringsanslag (0,5 mnkr år 2026 och 2027) avseende bad och friluftsverksamhet
- Utbildningsnämnden:
 - Grundinvesteringar för verksamheten
- Socialnämnden:
 - Grundinvesteringar för verksamheten

3.3.3 Kommentarer till investeringsplanen för fastighetsinvesteringar

- Övergripande Investeringar
 - Stora investeringar genererar stora kapitalkostnader vilket måste beaktas då kommunens totala ekonomi hanteras. Detta är av yttersta vikt att det följs och läggs stor vikt på vid varje förstudie.
- Kommunstyrelsen:
 - Idag har kommunen handläggarpersonal och liknande i kommunhuset, Centrumhuset och Furåsen. I Furåsen inryms även kommunens utbildnings- och sessionssal. Alla lokalerna är bristfälliga. Kommunhuset och Furåsen är gamla och har eftersatt underhåll samt en låg funktionalitet, vilken behöver åtgärdas. Centrumhuset är betydligt nyare och är tekniskt fungerande, men brister i ändamålsenlighet då den till exempel saknar en reception för en trygg och säker offentlig arbetsplats
 - Centralisering av förvaltningsverksamheten ska göras med strikt ekonomiskt tänk inom befintliga lokaler, ny lokal ska endast byggas om det genererar en lägre kostnad per kvm.

- **Utbildningsnämnden:**
Förskola

Sammanfattning:

- Antalet födda barn har minskat och är ca 50 per år under planeringsperioden. Exklusive eventuell inflyttning Det betyder att för förskolans del har nedgången i födelsetalen redan inträffat.
- Förskolan gör omställningar för att anpassa verksamheten och en minskning med ca 10 tjänster görs från och med höstterminen 2025.
- Med hänsyn till att en hög andel av barnen i förskolorna har språkliga svårigheter har vid vakans av specialpedagog med ansvar att arbeta mot förskola en logoped istället anställts.
- Kommunen har fyra förskolor varav två är i de centrala delarna i Färgelanda. Dessutom finns det två fristående förskolor i kommunen samt en enskild pedagogisk omsorg. Utgångspunkten är att det inom perioden ska finnas tre kommunala förskolor i kommunen.
- Skollagens bestämmelse innebär att det är vårdnadshavarna som väljer verksamhet, det kan hemkommunen inte säga nej till. Ersättningen följer barnet till den valda verksamheten.

År 2025

- Uppsägning av modulen i Ödeborg har skett och den lämnas i september. Det innebär att från och med denna tidpunkt kommer det att bedrivas förskola i huvudbyggnaden med ca 40 barn. För närvarande finns det inte något barn i kö till förskolan.
- Förstudie inleds - nya förskolelokaler i Ödeborg
- Förstudie inleds – underhåll/renoveringar vid Högsäters förskola. Förstudien får bli att utvisa om investeringen skall genomföras 2026 eller efter 2030

År 2026

- Beslut om hantering av de lämnade förskolelokalerna i Stigen och Höjden. Stigen lämnades redan 2023 och Höjden lämnades delvis i januari 2024 och helt under hösten 2024.
- Iordningställande av nya förskolelokaler i Ödeborgs skola
- Renovering Högsäters förskola klar

År 2027

- Nuvarande förskolelokalen i Ödeborg lämnas
- Tillträde nya förskolelokaler i Ödeborgs skola.
- Förstudie tillbyggnad Håvestens förskola

År 2028

- Förstudie tillbyggnad Håvestens förskola År 2031

År 2029

- Genomförande tillbyggnad Håvestens förskola.
- Förstudie huvudbyggnad Håvestens förskola

År 2030

- Genomförande av tillbyggnad Håvestens förskola.
- Genomförande ombyggnation Håvestens förskola

År 2031

- Tillträde ny förskola Håvesten .
- Kyrkvägens förskola lämnas.

Grundskola och fritidshem**Sammanfattning:**

Under planperioden kommer det minskade antalet elever i kommunen att få konsekvenser för grundskola och fritidshem. Omställningsprocessen måste påbörjas för att få en kvalitativ och ekonomiskt effektiv verksamhet.

Budgetförslaget innebär att F-9 verksamhet ska bedrivas på Valbo-området. I och med att verksamhet bedrivs där idag måste förstudien visa hur evakuering ska ske och vilka alternativa undervisningslokaler som ska användas under byggnationen. Planeringen är därför preliminär och beroende på vilka beslut som behöver fattas under genomförandetiden.

År 2025

- Beredning av ärende vilket innebär att 4-6 vid Ödeborgs skola lämnas och eleverna flyttas till Valbo 4-6 vilket får till följd att enheten inte ska vara en F-6 skola.
- Förstudie Ödeborgs skola F-3
- Förstudie renovering/underhåll av Högsäters skola

År 2026

- Förstudie ny/renovering F-6 skola samt förstudie ny/renovering 7-9 skola.
- Förstudierna ska samordnas för att få en helhetsbild
- Förstudie gällande fritidsgård ska göras i samband med F-6 skola
- Genomförande åtgärder Högsäter F-6.
- Genomförande åtgärder Ödeborgs skola

År 2027

- Förstudie ny/renovering F-6 skola.
- Renoveringsåtgärder Högsäter F-6 klara.
- Renoveringsåtgärder F-3 Ödeborg klara – tillträde till skolan för F-3

År 2028-2029

- Byggnation ny/renovering F-6 skola.

År 2030

- Förstudie Sporthall
- Byggnation F-6 skola
- Byggnation ny/renovering 7-9 skola.

År 2031

- Ombyggnation Sporthall
- Höjdensskolan F-3 lämnas
- Valboskolan 4-9 lämnas.
- Byggnation/Renovering ny 7-9 skola
- Ny F-6 skola tillgänglig – oklart i dagsläget för vilka elever undervisning ska organiseras där

År 2032

- Sporthall tillträde
- Byggnation ny/renovering 7-9 skola

År 2033

- Tillträde ny 7-9 skola

Anpassad grundskola

Sammanfattning:

Anpassad grundskola tar emot elever i årskurs 1-9. För de elever som har behov av fritidshemsverksamhet erbjuds även dessa i anslutning till skolan. Nämnden utför även verksamhet enligt LSS (korttidstillsyn) för de elever som har behov av det på uppdrag av socialtjänsten.

Elever kan läsa ämnen eller ämnesområden beroende på funktionsnedsättningens omfattning. Om en elev har förutsättningar att läsa ämnen enligt grundskolans kursplan ska eleven göra det. Elever kan vara integrerade i en grundskoleenhet, men följa läroplanen för anpassad grundskola.

Verksamheten är lokaliserad i anslutning till Valbo 7-9.

År 2025

5 elever i årskurs 9 lämnar verksamheten och detta kommer att innebära att övervikten av eleverna är i de lägre åldrarna. Utifrån detta behöver lokalutnyttjande ses över.

År 2026-2030

Utgångspunkten är att verksamheten bedrivs i nuvarande lokaler. Detta gäller dock under förutsättning att elevantalet inte ökar markant.

År 2031-2033

Tillträde ny skola beroende på planering-förstudien får visa hur verksamheten ska hanteras.

- **Socialnämnden:**

Särskilt boende

Sammanfattning

Förslaget att skapa ett särskilt boende som även inrymmer hemtjänst och HSL-personal är en långsiktig lösning som kan bidra till effektivare planering och drift. Det kommer också förbättra arbetsmiljön och ge brukarna bättre vård och omsorg. Men byggandet eller omställningen till ett

sådant boende innebär en betydande investering, både ekonomiskt och organisatoriskt. Det krävs noggranna kalkyler för att säkerställa att besparingarna överväger de initiala kostnaderna

År 2026

- Förstudie nytt särskilt boende samt kommunens behov av förvaltningslokaler. Denna förstudie görs samtidigt med förstudien för Lillegården. Denna samordning görs för att erhålla en bättre totalbild över äldreomsorgen. "Lillegården ska prioriteras"

År 2027-2030

- Förstudie nytt särskilt boende.
- Förstudier Lillågården
- Byggnation trygghetsboende Lillågården

År 2031

- Byggnation nytt särskilt boende.
- Tillträde Lillågården

År 2032

- Byggnation nytt särskilt boende.

År 2033

- Tillträde nytt särskilt boende.

År 2035

- Avveckling Håvestesgården
- Förstudie Solgården Boende

LSS-boende

Sammanfattning

Kommunens boende vid Soläng, § 9:9 LSS har ett stort underhållsbehov. Lägenheterna är idag utrustade med 2 kokplattor och liten kyl med frysack sedan det byggdes 1994. Detta innebär att våra brukare inte har möjlighet att laga mat i sina lägenheter och där igenom blir det väldigt svårt att göra våra brukare självständiga som är målet med insatsen och LSS-lagen.

År 2026

- Förstudie Soläng

År 2027

- Renovering och till byggnation Soläng.

År 2028

- Tillträde Soläng

3.4 Resultatbudget

Resultatbudget, mnkr	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028	Budget 2029
Verksamhetens nettokostnader I	-483 593	-494 864	-506 788	-523 003	-536 621
varav avskrivningar	-12 760	-11 541	-12 400	-14 259	-10 258
Skatteintäkter, gen statsbidrag och utjämning	499 203	511 834	525 858	539 316	552 410
Finansiella intäkter	550	1 650	1 650	1 650	1 650
Finansiella kostnader	- 4 000	-2 630	-3 005	-3 605	-4 280
Årets resultat	12 160	15 990	17 715	14 357	13 267

3.5 Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalys, mnkr	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028	Budget 2029
Löpande verksamhet					
Årets resultat	12 160	15 990	17 715	14 357	13 265
Avskrivningar	12 760	11 541	12 400	14 259	10 258
Ökning av kortfristiga skulder					
Ökning långfristiga skulder					
Kassaflöde från den löpande verksamheten	24 920	27 531	30 115	28 616	23 525
Investeringsverksamhet					
Nettoinvesteringar i materiella anläggningstillgångar	-22 910	-41 830	-54 780	-46 335	-53 320
Försäljning av materiella anläggningstillgångar					
Förvärv av finansiella tillgångar					
Avyttring av finansiella tillgångar					
Ökning kortfristiga fordringar					
Minskning långfristiga skulder					
Kassaflöde från investeringsverksamhet	-22 910	-41 830	-54 780	-46 335	-53 320
Finansieringsverksamhet					
Nyupptagna lån	0	0	25 000	15 000	30 000
Amortering av skuld					
Medel från finansieringsverksamheten	0	0	25 000	15 000	30 000
Årets kassaflöde					

Likvida medel vid årets början	35 002	37 012	22 713	23 048	20 329
Likvida medel vid årets slut	37 012	22 713	23 048	20 329	20 534
Förändring av likvida medel	2 010	-14 299	335	-2 719	205

3.6 Kommunfullmäktiges beslut 2025-06-18 § 52

1. fastställa skattesatsen för år 2026 till 22,91 procent.
2. fastställa de finansiella målen
 - b) Årets resultat ska som ett genomsnitt uppgå till minst 12 mnkr per år för perioden 2023-2035.
 - b) Soliditetsnivån ska som genomsnitt ej understiga 34 % (exklusive pensionsåtaganden) per år för perioden 2023-2035.
3. Utifrån de i MRP 2026-2029 ingående ramar och anvisningar ska respektive nämnd senast i oktober 2025 fastställa verksamhetsplan med detaljbudget.
4. Respektive nämnd ska, i samband med att nämnderna under hösten 2025 utarbetar verksamhetsplanen för 2026, även ser över vilka verksamhetsmål som ska finnas för 2026. Nämndernas förslag på verksamhetsmål för 2026 antas av kommunstyrelsen under hösten 2025.
5. 2025 års förstudier ska genomföras enligt MRP:s tidsplan och påbörjas efter kommunfullmäktiges beslut om MRP 2026-2029.
6. i övrigt besluta om innehållet i MRP 2026-2029.
7. Färgelanda kommuns totala låneutrymme får under planperioden 2026-2029 uppgå till maximalt 100 mnkr.
8. Omsätta och ta upp nya lån under budgetåret 2026:
 - b) kommunstyrelsen under år 2026 har rätt att nyupplåna, det vill säga öka kommunens skulder under år 2026, med totalt 10 mnkr. Delegat medges teckna dessa lån.
 - b) kommunstyrelsen har rätt att omsätta lån, det vill säga låna upp belopp motsvarande belopp på de lån som förfaller till betalning under 2026. Delegat medges teckna dessa lån.